

PRZYTLUC (7) *vb pf*

fut 3 sg przytlucze (3). ◇ *praet* 3 sg *m* przytlukł (2). ◇ *con* 1 sg *m* bym przytlukł (1). ◇ *impers fut* przytlucze się (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) i XVIII w.

1. *Przygnieść, przywalić, przysypać, spadając z góry; opprimere Vulg [w tym: kogo, co (żywotne) (3)] (5)* : Bo gdy przypadło ziemie trzęsienie w Anthyochiey: obálił się dom ich ábo Kościoł/ gdzie íchadzkę mieli: y táń wielką lidzbę [!] Heretykow zgromádzonych/ przytlukł *SkarŻyw* 87, 251; [nagle wiatr gwaltowny przypadł od pułzczy/ y zburzył czterzy węgły v domu/ á dom obáliwłzy sie/ przytlukł dziatki twoie y pomárli *Leop Job* 1/19 (*Linde*)].

przytluc czym (1): Y tuczy go [*elefant smoka*] krwią swoią całą noc/ cały dzień. A kiedy iuż nie ítanie w Elepháńcie iuchy: Powáli się nieborak wyżęty y fuchy. Táńże łobą przytlucze/ włańnie iáko íkálą/ Onę íprofną krwią swoią ízelmę wychowálą. *KlonWor* 75.

W porównaniu (1): *KlonWor* 75 *cf* *przytluc czym*.

Fraza: »grad, [śnieg] [czego] przytlucze« (1): Gdi defzcz widzi nie dáleko w fuchy czás/ á v niego go nie máłz tedy láie. Albo gdy mu grad grochu przytlucze á drugiemu nic tedy mu nie miło/ á powieda álbo thylko ná mię dyabli oczy przedárli. *RejZwierc* 57; [*StryjKron* XX4].

Zwrot: »sobą przytluc« (1): *KlonWor* 75 *cf* *przytluc czym*.

Przen (1) : Nic to ácz gorłze czálý/ świat ze włząd niłzczeie/ Nic/ kiedy nie przytlucze ciężar/ ácz się chwieie. Zálóści zewłząd íífną/ á fumnienie piecze/ Serce fráfunkí trapią/ á z oká łzá íciecze *GrabowSet* L2.

[*Zwrot*: »przytluc [komu] serce«: Ciężko się stacza na mię ciężki taran, Któremu nikam odjąć się nie mogę; Przytlukł mi serce *Otwin(?)Erot* 17.]

2. *Wyrzucić szkodę, uderzając* (2) :

przytluc czego (1): Ale też więc dobry kiy ná pokrzywy bywa/ Nie ták párzy tłuczona choć iey nie wrywa. Acz iednák przedfię s czálęm wyrońcie s korzeniá/ Ale sie wždy przytlucze [!] w niey złęgo nafienia/ Ze sie wždy ták łzyroko rozrałtác nie może *RejWiz* 79v [*idem*] [*StatorGramm* M5v].

a. *Pobić, zadać ból, uderzając [kogo]* (1) : Sędzięgo przeklináią/ y gorłzemi fye sítawáią/ Bo ták mowią pólpólicie: Bym to był wiedział/ ábym ták miał wiele dáć/ przyciągnął bym go był lepiey/ y przytlukł *GroicPorz* c4.

Synonimy: 1. *przycisnąć, przygnieść, przywalić*.

Formacje współrdzenne cf TLUC.

Cf [**PRZYTLUCZONY**]